

In memoriam Dr. Nagy József (1930–2021)

Nagy József a Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Intézetének professzor emeritusa életének 91. évében elhunyt.

Nagy József professzor a hazai pedagógiai kutatás és tanárképzés egyik legkiemelkedőbb képviselője volt. Közel hat évtizedes kutatói munkássága során a magyarországi pedagógia több területét megújította. Az 1960-as évektől kezdődően számos nagyszabású empirikus vizsgálatot, országos reprezentatív felmérést végzett, amelynek nemzetközi szinten is jegyezték.

A kutatási program keretében kidolgozott mérőeszközök (PREFER, 1986, majd a DIFER, 2004) mind a mai napig eredményesen segítik az óvodai nevelést és a differenciált fejlesztést az iskola első éveiben.

Elméleti kutatásaival, átfogó igényű elemzéseivel és széles körben hivatkozott monográfiáival megalapozta és elindította a hazai pedagógia rendszerszemléletű modellezését (Köznevelés és rendszerszemlélet, 1979), új fogalomrendszert alkotott a tudás kialakulása, fejlődése, a tananyag elemzése és a tanulás folyamatainak értelmezése területén (A tudástechnológia elméleti alapjai, 1985). Kélsőbb a személyiségfejlődés és a nevelés átfogó, koncepcionális kérdéseivel foglalkozott (Nevelési kézikönyv, 1996). Az oktatás és nevelés problémáit egységes fogalmi keretben tárgyaló könyve (XXI. század és nevelés) 2000-ben jelent meg.

Nagy József 1961-től a Szegedi Tudományegyetem, illetve a korábbi József Attila Tudományegyetem oktatója volt. Közel egy évtizeden keresztül vezette a Pedagógiai Tanszéket. A 70-es évektől több kandidátusi és mintegy harminc egyetemi doktori értekezés témavezetője volt. A magyarországi PhD képzés elindulásakor Nagy József vezetésével kezdődött Szegeden a neveléstudományi PhD képzés.

Szegedi egyetemi tevékenykedése mellett évekig a veszprémi Országos Oktatástechnikai Központ tudományos igazgatóhelyetteseként, majd 1989–90-ben a budapesti Oktatáskutató Intézet főigazgatójaként is tevékenykedett. Évekig elnökként irányította a Közoktatási Kutatások Tudományos Tanácsát, nevéhez fűződik a pedagógiai kutatás-finanszírozás modern pályázati rendszerének meghonosítása, és az eredmények értékelési rendjének kialakítása. A Magyar Tudományos Akadémia Pedagógiai Bizottságának társelnöke volt, és tagja volt a Magyar Akkreditációs Bizottság Pedagógiai Szakbizottságának is.

Széleskörű nemzetközi kapcsolatai közül kiemelkedik a hamburgi UNESCO Institute for Education, mellyel együttműködve a 70-es évek elejétől rendszeresen részt vett kutatási projekteken, illetve több alkalommal dolgozott külföldön az UNESCO felkért szakértőjeként. Évekig tagja volt a Network Educational Sciences Amsterdam (NESA) vezető testületének, és tagja volt a Curriculum Journal szerkesztőbizottságának.

Több évtizede vállalt vezető szerepet a közoktatás reformjában. Egyik kezdeményezője volt a Nemzeti alaptanterv kidolgozásának. Részt vett az érettségi vizsga reformját előkészítő bizottság munkájában. Irányította a diagnosztikus vizsga-koncepció kidolgozásával kapcsolatos munkákat, majd az alapműveltségi vizsga bevezetését előkészítő kutatásokat.

Kutató és oktató munkáját nyugdíjba vonulása után is töretlen lendülettel folytatta, és több nagyobb léptékű kutatási programot is irányított, többek között az óvodás és kisiskolás gyermekek alapkészségeinek fejlődési folyamatát feltáró országos vizsgálatot is vezette.

Nagy József munkássága nagy hatást gyakorolt a magyarországi pedagógiai kutatás fejlődésére. Sokszínű, eredményekben rendkívül gazdag tudományos pályafutása minden kutató számára példaként szolgálhat.

Nyugodjon békében!

A szöveg az Elhunyt Dr. Nagy József, az SZTE BTK Neveléstudományi Intézet Professzor Emeritusa <https://u-szeged.hu/sztechirek/2021-junius/elhunyt-dr-nagy-jozsef> írás alapján készült.

A kép forrása: <http://www.staff.u-szeged.hu/~nagyjozs/nj.jpg>